

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา

247932

การเมืองที่ดีของประเทศไทยในยุคปัจจุบันและการคาดการณ์ใน พ.ศ. 2560

ศึกษาเรื่องการตัดสินใจทางการเมืองในประเทศไทย-

การเมืองไทย พ.ศ. 2535

ข้อก า ค า ต ร ั บ บ ร ะ ท ร ั บ น

วิชาการที่ดีของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางพัฒนาศูนย์กลาง
นิติศาสตร์นานาชาติ
ประจำปี พ.ศ. 2553

b00252516

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

247932

การมีส่วนร่วมของชุมชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ศึกษารณิการจัดการสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติ-

การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

วัลภา ดาวครประศาสน์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

COMMUNITY PARTICIPATION IN ACCORDANCE WITH THE
CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND, B.E. 2550
(2007): A CASE STUDY OF THE MANAGEMENT OF THE
ENVIRONMENT BY REFERENCE TO THE
PUBLIC HEALTH ACT, B.E. 2535 (1992)

WALLAPA DAOSORNPRASART

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของชุมชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550: ศึกษากรณีการจัดการสิ่งแวดล้อมตาม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ชื่อผู้เขียน นางสาววลกา ดาวศรีประสาสน์

สาขาวิชา นิติศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ภูริชญา วัฒนรุ่ง ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมะ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐ สันตสว่าง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภูริชญา วัฒนรุ่ง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมะ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ จุฑามาศ นิศารัตน์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ประพจน์ คล้ายสุบรรณ)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของชุมชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ศึกษารณิการจัดการสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
ชื่อผู้เขียน นางสาววัลภา ดาวศรีประสาสน์
ชื่อปีรัฐ นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
1. รองศาสตราจารย์ ดร. ภริชญา วัฒนรุ่ง ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมะ

247932

วิกฤตการณ์ภาวะโลพิมในสิ่งแวดล้อมจะต้องแก้ไขร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 66 จึงกำหนดให้บุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นชุมชนยอมมีสิทธิมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

จากการศึกษาจัยพบว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มิได้มีบทบัญญัติรองรับสิทธิชุมชนไว้จึงไม่สอดคล้องกับเจตนาของนิรัฐธรรมนูญซึ่งสามารถแบ่งแยกกีบประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่สำคัญได้ดังนี้

1) การไม่มีกฎหมายกลางที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้ประชาชนที่รวมตัวกันเป็นชุมชนบุคคลหรือชุมชน ไม่ทราบขอบเขตสิทธิของตน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่ทราบแนวทางปฏิบัติหากชุมชนขอใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดความหมายของชุมชน รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน กระบวนการไกล่เกลี่ยหากเกิดข้อขัดแย้งระหว่างชุมชนและสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของชุมชน ไว้อย่างชัดเจน

2) การที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการสาธารณสุขมีตัวแทนจากชุมชนทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนไม่อาจมีประสิทธิภาพได้เนื่องจากไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเสนอแนวโน้มนโยบายหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดการสาธารณสุขของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

3) การที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้อำนาจแต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการออกใบอนุญาตและข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยไม่ได้ให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4) กฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เป็นต้น ให้อำนาจในการจัดการทางการสาธารณสุขเฉพาะแต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นทำให้ชุมชนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเรื่องน้ำ ๆ ด้วย

ดังนั้นเพื่อให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ตามเจตนาرمณของรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริงจึงเสนอแนะให้บัญญัติกฎหมายสิทธิชุมชน และแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการจัดการสาธารณสุขเพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อความสะดวกในการใช้สิทธิชุมชนตามสิทธิที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 รับรองไว้

ABSTRACT

Thesis Title	Community Participation in Accordance with the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2550 (2007): A Case Study of the Management of the Environment by Reference to the Public Health Act, B.E. 2535 (1992)
Student's Name	Miss Wallapa Daosornprasart
Degree Sought	Master of Laws
Academic Year	2010
Advisory Committee	

1. Assoc. Prof. Dr. Phurichaya Wattanarung Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Poom Chokmoh

247932

In this thesis, the researcher investigates the right for community participation in the management of the environment in accordance with the Public Health Act, B.E. 2535 (1992). The researcher has determined that the Public Health Act is incompatible with the rights promulgated in Section 66 of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2550 (2007). This is because Section 66 asserts that individuals acting together as members of a community have the right to participate in the management, maintenance, and use of natural resources and the environment in a balanced and sustainable manner.

Findings are as follows:

247932

The reasons why communities are unable to play a role in managing the environment in accordance with the Public Health Act, B.E. 2535 (1992) stem from the fact that the following major legal problems have not been properly resolved:

1. There is no single central law that specifically designates the rights of communities. This leads to citizens who are aggregated as members of a community not being cognizant of the scope of the rights they should enjoy. Furthermore, state officials themselves are ignorant of guidelines that could be used in practice when communities request the exercise of their rights under the Constitution. This is because the Constitution itself does not define the meaning of the term “community,” nor does it address the format community participation should adopt. Furthermore, the Constitution does not provide measures governing processes of mediation when inter-community disputes arise, nor does it entertain the conditions that should govern community access to the processes of justice in a clear manner.

2. The Public Health Act, B.E. 2535 (1992) does not prescribe measures whereby communities can participate as communities in various matters of environmental concern. There is no requirement stipulating that the Public Health Committee must have community representatives, nor is authority delegated to local authorities to issue licenses and to institute local provisions or measures pertaining to matters of community environmental concern. Finally, no allowances are made for the community to participate

through the expression of community opinion.

247932

3. Laws regulating the authority exercised by local administration organizations, such as the Determining Plans and Process of Decentralization to Local Government Organization Act, B.E. 2542 (1999) and the Municipality Act, B.E. 2496 (1953), etc., only grant public health management authority to local officials. Therefore, the community itself is unable to participate in the management of the environment in cases of common concern.

4. In regard to the right to take action, the fundamental legal principle states that only individuals and juristic persons can file cases in court and have the right to voice their opinions regarding the making of reports concerning the Environmental Impact Assessment (EIA).

Therefore, in order to allow community participation in environment management as designated in the Public Health Act, B.E. 2535 (1992) in a concrete manner, the researcher would like to recommend a provision of the law regarding community rights be instituted and to amend the Public Health Act, B.E. 2535 (1992) in addition to amending the law regarding the authority of local administration organizations in the management of public health and making appropriate adjustment in the conceptual framework regarding the right of individuals to take legal actions in certain cases. Regulations should also be issued allowing communities to have the right to voice opinions in respect to the putative environmental effects of certain courses of actions or projects as contributions to environmental analysis (EIAs).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลงมือได้ หากมิได้รับความเมตตาเป็นอย่างสูง จากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ภูริชญา วัฒนรุ่ง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตลอดเวลา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งได้ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สมบูรณ์แก่ผู้เขียนตลอดมา จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี ซึ่งผู้เขียนสำนึกรักในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมะ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมอิกท่านหนึ่ง ซึ่งท่านได้ให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนเป็นอย่างมาก ในการรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และท่านได้ให้คำแนะนำข้อมูล คำชี้แนะ แนวคิด อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขวิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ท่านยังให้กำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณคุณครูเป็นอย่างสูงมาก ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐ สันตสิริวัרג อ้างารย์ ดร. ประพจน์ คล้ายสุบรรณ และท่านรองศาสตราจารย์ชุตามาศ นิศารัตน์ เป็นอย่างสูง ที่ท่านได้ให้ความเมตตาแก่ผู้เขียน กรุณาสละเวลาอันมีค่าร่วมเป็นกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการแก้ไขข้อมูลวิทยานิพนธ์ให้ hely ประการด้วยกัน เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เขียน ซาบซึ้งในความกรุณาที่ท่านอาจารย์ทั้งสามได้ให้ความอนุเคราะห์ต่อผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ เหนือสิ่งอื่นใดผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณและรำลึกถึง บิดามารดา และครอบครัวของผู้เขียนที่ได้ให้กำเนิด ให้การเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ให้โอกาสในการศึกษาแก่ผู้เขียนด้วยความรัก และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา รวมตลอดถึงอาจารย์ทั้งหลายที่ไม่ได้กล่าวถึง ณ ที่นี้ด้วย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียนตั้งแต่เยาววัยจนกระทั่งถึงปัจจุบันด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ตลอดจนถึงเพื่อนและเพื่อนร่วมงานทุกคนซึ่งไม่อาจเอ่ยนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ทำให้ผู้เขียนประสบความสำเร็จทั้งในด้านการศึกษาและด้านอาชีพการทำงานในวันนี้

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษาหรือ
ต่อทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขออภัยความดีทั้งหมดนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา
มารดา กรุบนาอาจารย์ ทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้แก่ผู้เขียนทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน และ
ตลอดจนแก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่มิได้กล่าวถึง พี่น้อง ญาติ และมิตรสหายของผู้เขียน
ด้วยความเคารพ และที่ขาดไม่ได้คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้โอกาสทางการศึกษา
แก่ผู้เขียนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในวันนี้ ที่ให้การ
สนับสนุนข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้โอกาสในการเผยแพร่วิทยานิพนธ์
ฉบับนี้และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความน่าพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่
ผู้เดียว

วัลภา ดาวศรีประสาสน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
3. สมมติฐานของการศึกษา.....	5
4. ขอบเขตของการศึกษา.....	6
5. วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการสาธารณสุข.....	8
1. แนวคิดและหลักการการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	8
1.1 ความหมายและลักษณะของสิ่งแวดล้อม.....	9
1.2 แนวคิดพื้นฐานในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	10
1.2.1 แนวคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Anthropocentric).....	10
1.2.2 แนวคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยสิ่งแวดล้อมเป็นศูนย์กลาง (Ecocentric).....	11
1.3 หลักการและที่มาของการจัดสิ่งแวดล้อมรวมกันของประชาคมโลก.....	12

บทที่	หน้า
1.3 หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development).....	14
1.3.2 หลักการป้องกันล่วงหน้า (Precautionary Principle).....	16
1.3.3 หลักการผู้ก่อมลพิมเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle--PPP).....	17
1.3.4 หลักความเป็นหุ้นส่วนของรัฐ-เอกชน (Public-Private Partnership).....	18
1.3.5 หลักการจัดการความเสี่ยงสิ่งแวดล้อม.....	18
1.3.6 หลักการว่าด้วยความรับผิดและการชดใช้ เยียวยาความเสียหาย.....	20
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับสิทธิชุมชน	20
2.1 ผู้ทรงสิทธิ	21
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิชุมชน	26
2.2.1 ความหมายของชุมชน	26
2.2.2 ความหมาย ลักษณะและขอบเขตของสิทธิชุมชน	30
2.3 สิทธิชุมชนตามกฎหมายระหว่างประเทศ	34
2.3.1 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทาง การเมือง ค.ศ. 1966 (The International Convention on Civil and Political Rights 1966).....	34
2.3.2 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1966 (International Convention on Economic, Social and Cultural Rights 1966).....	35
2.3.3 ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา ค.ศ. 1986 (Declaration on the Rights to Development 1986).....	35

2.3.4 ปฏิญญาแห่งเมืองริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ค.ศ. 1992 (Rio Declaration on Environment and Development of 1992).....	36
2.3.5 ปฏิญญาสาขลแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของ ชนกลุ่มน้อยทางด้านชาติพันธุ์ ศาสนาและภาษา ค.ศ. 1992 (Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities 1992).....	37
2.3.6 ปฏิญญาสาขลของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของ ชนพื้นเมือง ค.ศ. 2007 (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples 2007).....	38
2.4 สิทธิชุมชนในระบบกฎหมายไทย.....	39
2.4.1 สิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2540.....	40
2.4.2 สิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2550.....	43
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	49
3.1 ทฤษฎีสิทธิในสิ่งแวดล้อม.....	50
3.2 แนวคิดและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	51
3.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	52
3.2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	53
3.2.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	56
4. นโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	60

บทที่		หน้า
4.1 การมีส่วนร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญ.....		60
4.1.1 การมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.....		60
4.1.2 การจัดการสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่ง ^{ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.....}		66
4.2 นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2540-2559).....		68
4.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).....		69
4.4 นโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล		71
4.4.1 นโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร		71
4.4.2 นโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช		72
4.4.3 นโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์		73
4.4.4 นโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ		74
5. แนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสุข		75
5.1 ความหมายของการสาธารณสุข		75
5.2 ความเป็นมาของกรุงสาธารณสุขในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม....		77
6. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ สิ่งแวดล้อมของต่างประเทศ		79

บทที่	หน้า
6.1 ประเทศไทย.....	80
6.1.1 สิทธิในข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม.....	81
6.1.2 สิทธิในการแสดงความคิดเห็น.....	81
6.1.3 สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	82
6.2 ประเทศไทย.....	83
6.3 ประเทศไทยในกลุ่มสหภาพยูโรป.....	84
6.3.1 สิทธิในข้อมูลข่าวสาร	85
6.3.2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน.....	85
6.3.3 สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	86
6.3.4 อนุสัญญาว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการตัดสินใจและการเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมในด้านสิ่งแวดล้อม หรือ Aarhus Convention.....	86
3 กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อม	88
1. กฎหมายที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของไทย	88
1.1 กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข.....	89
1.1.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	89
1.1.2 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535	99
1.1.3 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	103
1.1.4 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550	113
1.1.5 กฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	115

บทที่	หน้า
1.2 กฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	118
1.2.1 สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ.....	118
1.2.2 สิทธิในการได้รับข้อมูล คำชี้แจง และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	122
1.2.3 สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม.....	123
2. กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขและการมีส่วนร่วมของประชาชนในต่างประเทศ.....	127
2.1 ประเทศไทย.....	128
2.1.1 กฎหมายในการจัดการด้านสาธารณสุข.....	129
2.1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	134
2.2 ประเทศญี่ปุ่น.....	141
2.2.1 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการด้านสาธารณสุข.....	142
2.2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	149
4 วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535.....	154
1. ปัญหาการไม่มีกฎหมายกลางกำหนดเรื่องสิทธิชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ.....	156
1.1 ปัญหาสถานะทางกฎหมายของชุมชน.....	156
1.2 ปัญหาขอบเขตการใช้สิทธิของชุมชน.....	161
1.3 ปัญหาการแสดงเจตนาในนามของชุมชน.....	163
1.4 ปัญหาความขัดแย้งในการใช้สิทธิของชุมชน.....	165
1.4.1 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกชุมชนกับสมาชิกชุมชน.....	165
1.4.2 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกชุมชนกับชุมชน.....	166

บทที่		หน้า
1.4.3 ความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับชุมชนอื่น	167	
1.4.4 ความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับรัฐ	170	
1.5 ปัญหาฐานะผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรม	173	
2. ปัญหานบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ไม่รับรองสิทธิชุมชน	176	
2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในคณะกรรมการสาธารณสุข	177	
2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่น	180	
2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการออกแบบอนุญาต	182	
3. ปัญหานบทบัญญัติในกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่รับรองสิทธิชุมชน	183	
4. ปัญหาสิทธิในการฟ้องคดีของชุมชน	184	
5. ปัญหาสิทธิในการให้ความเห็นต่อการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)	187	
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	190	
1. บทสรุป	190	
2. ข้อเสนอแนะ	192	
บรรณานุกรม	195	
ประวัติผู้เขียน	204	